

ปุริสสัพพนาม (ต ตุมห อมฺห)

ต 'เขา' ไตรลึงค์ (๓ ลึงค์)

ต 'เขา' ปุริสสัพพนาม และ

ต 'นั่น' วิเสสนสัพพนาม แจกเหมือนกัน

ตุมฺห 'คุณ' ปุงลึงค์ อิตถิลึงค์

ป. ตวิ ตวิ	ตุมฺเห	โว
ทฺ. ตวิ ตวิ ตํ	ตุมฺเห	โว
ต. ตยา เต	ตุมฺเหหิ	โว
จ. ตฺยหํ ตุมฺหํ ตว เต	ตุมฺหากํ	โว
ป. ตยา	ตุมฺเหหิ	
ฉ. ตฺยหํ ตุมฺหํ ตว เต	ตุมฺหากํ	โว
ส. ตยิ	ตุมฺเหสุ	

เอก. ต. ตวยา ส. ตยิ ไม่พบที่ใช้;

ตุมฺหํ ใน ไตร. พบ ๕ แห่ง มี ๔ แห่งในคาถา

อมฺห 'ผม' ปุงลึงค์ อิตถิลึงค์

ป. อหํ	มยํ	โน
ทฺ. มํ มมํ	อมฺเห	โน
ต. มยา เม	อมฺเหหิ	โน
จ. มยหํ อมฺหํ มม มมํ เม	อมฺหากํ	อสมฺหากํ โน
ป. มยา	อมฺเหหิ	
ฉ. มยหํ อมฺหํ มม มมํ เม	อมฺหากํ	อสมฺหากํ โน
ส. มยิ	อมฺเหสุ	

จ. ฉ. พทฺ. อสมฺหากํ ใน ไตร. พบ ๕ แห่ง มี ๔ แห่งในคาถา

วิเสสนสัพพนาม นิยม (ต เอต อิม อมุ)

ต 'นั่น' ปุงลึงค์

ป. โส	เต	
ทฺ. ตํ นํ	เต เน	
ต. เตน	เตหิ	
จ. ตสฺส อสฺส	เตสํ เนสํ	
ป. ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เตหิ	
ฉ. ตสฺส อสฺส	เตสํ เนสํ	
ส. ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสุ	

จ. ฉ. พทฺ. เตสํ เนสํ ไม่พบที่ใช้

ต 'นั่น' อิตถิลึงค์

ป. สา	ตา	
ทฺ. ตํ นํ	ตา	
ต. ตาย	ตาทิ	
จ. ตสฺสา ติสฺสา อสฺสา	ตาสํ	
ป. ตาย	ตาทิ	
ฉ. ตสฺสา ติสฺสา อสฺสา	ตาสํ	
ส. ตายํ ติสฺสํ ติสฺสํ อสฺสํ	ตาสู	

จ. ฉ. เอก. ติสฺสํ พทฺ. ตาสํ ไม่พบที่ใช้

ส. เอก. ติสฺสํ ใน ไตร. พบ ๑ แห่ง (ตฺสฺสํ ปริสฺยา)

ต 'นั่น' นปุงสกลึงค์

ป. ตํ	ตานิ	
ทฺ. ตํ นํ	ตานิ	
ต. เตน	เตหิ	
จ. ตสฺส อสฺส	เตสํ เนสํ	
ป. ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เตหิ	
ฉ. ตสฺส อสฺส	เตสํ เนสํ	
ส. ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสุ	

จ. ฉ. พทฺ. เตสํ เนสํ ไม่พบที่ใช้

เอต 'นั่น' ปุงลึงค์

ป. เอโส	เอเต	
ทฺ. เอตํ เอนํ	เอเต	
ต. เอเตน	เอเตหิ	
จ. เอตสฺส	เอเตสํ	
ป. เอตสฺมา เอตมฺหา	เอเตหิ	
ฉ. เอตสฺส	เอเตสํ	
ส. เอตสฺมี เอตมฺหิ	เอเตสุ	

จ. ฉ. พทฺ. เอตสํ พบในไตร ๑ แห่ง อยู่ในคาถา

เอต 'นั่น' อิตถิลึงค์

ป. เอสา	เอตา	
ทฺ. เอตํ เอนํ	เอตา	
ต. เอตาย	เอตาทิ	
จ. เอตสฺสา เอติสฺสา	เอตาสํ	
ป. เอตาย	เอตาทิ	
ฉ. เอตสฺสา เอติสฺสา	เอตาสํ	
ส. เอตสฺสํ เอติสฺสํ	เอตาสู	

จ. ฉ. เอก. เอติสฺสํ พทฺ. เอตาสํ ไม่พบที่ใช้

เอต 'นั่น' นปุงสกลึงค์

ป. เอตํ	เอตานิ	
ทฺ. เอตํ เอนํ	เอตานิ	
ต. เอเตน	เอเตหิ	
จ. เอตสฺส	เอเตสํ	
ป. เอตสฺมา เอตมฺหา	เอเตหิ	
ฉ. เอตสฺส	เอเตสํ	
ส. เอตสฺมี เอตมฺหิ	เอเตสุ	

จ. ฉ. เอก. เอตสํ ไม่พบที่ใช้

อิม 'นี้' ปุงลึงค์

ป. อยํ	อิเม	
ทฺ. อิมํ	อิเม	
ต. อิมินา อเนน	อิเมหิ	
จ. อิมสฺส อสฺส	อิเมสํ	
ป. อิมสฺมา อสฺมา อิมมฺหา	อิเมหิ	
ฉ. อิมสฺส อสฺส	อิเมสํ	
ส. อิมสฺมี อสฺมี อิมมฺหิ	อิเมสุ	

จ. ฉ. พทฺ. อิมสํ ไม่พบที่ใช้

อิม 'นี้' อิตถิลึงค์

ป. อยํ	อิมา	
ทฺ. อิมํ	อิมา	
ต. อิมาย	อิมาทิ	
จ. อิมิสฺสา อสฺสา	อิมาสํ	
ป. อิมาย	อิมาทิ	
ฉ. อิมิสฺสา อสฺสา	อิมาสํ	
ส. อิมิสฺสํ อสฺสํ	อิมาสู	

จ. ฉ. เอก. อิมิสฺสํ พทฺ. อิมาสํ ไม่พบที่ใช้

อิม 'นี้' นปุงสกลึงค์

ป. อิทํ	อิมานิ	
ทฺ. อิทํ อิมํ	อิมานิ	
ต. อิมินา อเนน	อิเมหิ	
จ. อิมสฺส อสฺส	อิเมสํ	
ป. อิมสฺมา อสฺมา อิมมฺหา	อิเมหิ	
ฉ. อิมสฺส อสฺส	อิเมสํ	
ส. อิมสฺมี อสฺมี อิมมฺหิ	อิเมสุ	

จ. ฉ. พทฺ. อิมสํ ไม่พบที่ใช้

อมุ 'โน้น' ปุงลึงค์

ป. อมุ	อมุ	
ทฺ. อมุํ	อมุ	
ต. อมฺนา	อมุหิ	
จ. อมุสฺส อมุโน	อมุสํ	
ป. อมุสฺมา อมุมฺหา	อมุหิ	
ฉ. อมุสฺส อมุโน	อมุสํ	
ส. อมุสฺมี อมุมฺหิ	อมุสุ	

อมุ 'โน้น' อิตถิลึงค์

ป. อมุ	อมุ	
ทฺ. อมุํ	อมุ	
ต. อมุยา	อมุหิ	
จ. อมุสฺสา	อมุสํ	
ป. อมุยา	อมุหิ	
ฉ. อมุสฺสา	อมุสํ	
ส. อมุสฺสํ	อมุสุ	

อมุ แปลงเป็น อสุ ได้

อมุ อสุ มี ก ต่อท้าย มีรูปเป็น อมุ ก อสุ ก แจกอย่าง ย ศัพท์ และใช้มากกว่า อมุ อสุ

อมุ 'โน้น' นปุงสกลึงค์

ป. อทุ	อมุนิ	
ทฺ. อทุ	อมุนิ	
ต. อมฺนา	อมุหิ	
จ. อมุสฺส อมุโน	อมุสํ	
ป. อมุสฺมา อมุมฺหา	อมุหิ	
ฉ. อมุสฺส อมุโน	อมุสํ	
ส. อมุสฺมี อมุมฺหิ	อมุสุ	

จ. ฉ. พทฺ. อมุสํ ไม่พบที่ใช้

วิเสสนศัพท์นาม อนิยม (ย อณฺณ ... สพฺพ กิ)

ย 'ใด' ปุลงฺคิ

ป. โย	เย
ทฺ. ยํ	เย
ต. เยน	เยหิ
จ. ยสฺส	เยสํ
ป. ยสฺมา ยมฺหา	เยหิ
ฉ. ยสฺส	เยสํ
ส. ยสฺมี ยมฺหิ	เยสุ

ทั้ง ๓ ลิงค์ จ. ฉ. พหุ. ยสถาน ยสถาน ไม่พบที่ใช้

ย 'ใด' อิตถิลิงค์

ป. ยา	ยา
ทฺ. ยํ	ยา
ต. ยาย	ยาหิ
จ. ยสฺสา	ยาสํ
ป. ยาย	ยาหิ
ฉ. ยสฺสา	ยาสํ
ส. ยสฺสํ	ยาสุ

ต.-ฉ. เป็น ยาย ส. เป็น ยายํ

ย 'ใด' นปุลงฺคิลิงค์

ป. ยํ	ยานิ
ทฺ. ยํ	ยานิ
ต. เยน	เยหิ
จ. ยสฺส	เยสํ
ป. ยสฺมา ยมฺหา	เยหิ
ฉ. ยสฺส	เยสํ
ส. ยสฺมี ยมฺหิ	เยสุ

กิ 'ใคร, อะไร' ปุลงฺคิ

ป. โก	เก
ทฺ. กํ	เก
ต. เกน	เกหิ
จ. กสฺส กิสฺส	เกสํ
ป. กสฺมา กมฺหา	เกหิ
ฉ. กสฺส กิสฺส	เกสํ
ส. กสฺมี กิสฺมี กิมฺหิ	เกสุ

ใน ปุ. นปุ. แปลง ก เป็น กิ ได้บ้าง

กิ 'ใคร, อะไร' อิตถิลิงค์

ป. กา	กา
ทฺ. กํ	กา
ต. กาย	กาหิ
จ. กสฺสา	กาสํ
ป. กาย	กาหิ
ฉ. กสฺสา	กาสํ
ส. กสฺสํ	กาสุ

แปลง กิ เป็น ก ใน อิต. แปลงเป็น กา แล้วแจกอย่าง ย ศัพท์ ยกเว้นใน นปุ. ป. ทฺ. เอก. คงเป็น กิ

กิ 'อะไร' นปุลงฺคิลิงค์

ป. กิ	กานิ
ทฺ. กิ	กานิ
ต. เกน	เกหิ
จ. กสฺส กิสฺส	เกสํ
ป. กสฺมา กมฺหา	เกหิ
ฉ. กสฺส กิสฺส	เกสํ
ส. กสฺมี กิสฺมี กิมฺหิ	เกสุ

ทั้ง ๓ ลิงค์ เอก. ป. กมฺหา ส. กมฺหิ พหุ. จ. ฉ. เกสํ กาสํ ไม่พบที่ใช้

กิ มีจิ ต่อท้าย 'บาง; ใครๆ, อะไรๆ; น้อย' ปุ.

ป. โกจิ	เกจิ
ทฺ. กณฺจิ	เกจิ
ต. เกนฺจิ	เกหิจิ
จ. กสฺสจฺจิ	เกสณฺจิ
ป. กสฺมาจฺจิ	เกหิจิ
ฉ. กสฺสจฺจิ	เกสณฺจิ
ส. กสฺมีณฺจฺจิ	เกสุจฺจิ

ทั้ง ๓ ลิงค์ จ. ฉ. พหุ. เกสณฺณจฺจิ กาสณฺณจฺจิ ไม่พบที่ใช้

กิ มีจิ ต่อท้าย 'บาง; ใครๆ, อะไรๆ; น้อย' อิต.

ป. กาจิ	กาจิ
ทฺ. กณฺจि	กาจิ
ต. กายจิ	กาหิจิ
จ. กสฺสาจิ	กาสณฺจิ
ป. กายจิ	กาหิจิ
ฉ. กสฺสาจิ	กาสณฺจิ
ส. กสฺสณฺจิ	กาสุจิ

กิ มี จิ ต่อท้าย 'บาง; อะไรๆ; น้อย' นปุ.

ป. กิณฺจิ	กานิจิ
ทฺ. กิณฺจิ	กานิจิ
ต. เกนฺจิ	เกหิจิ
จ. กสฺสจฺจิ	เกสณฺจิ
ป. กสฺมาจฺจิ	เกหิจิ
ฉ. กสฺสจฺจิ	เกสณฺจิ
ส. กสฺมีณฺจฺจิ	เกสุจฺจิ

เอก. บางคน, บางสิ่ง; น้อย. พหุ. บางพวก, บางเหล่า.

กิ มีย นำหน้า จิ ต่อท้าย 'คนใดคนหนึ่ง' ปุ.

ป. โย โกจิ	เย เกจิ
ทฺ. ยงฺกณฺจิ	เย เกจิ

กิ มีย นำหน้า จิ ต่อท้าย 'คนใดคนหนึ่ง' อิต.

ป. ยา กาจิ	ยา กาจิ
ทฺ. ยงฺกณฺจิ	ยา กาจิ

กิ มีย นำหน้า จิ ต่อท้าย 'สิ่งใดสิ่งหนึ่ง' นปุ.

ป. ยงฺกิณฺจิ	ยานิ กานิจิ
ทฺ. ยงฺกิณฺจิ	ยานิ กานิจิ

เอก. คนใดคนหนึ่ง, สิ่งใดสิ่งหนึ่ง พหุ. พวกใดพวกหนึ่ง, เหล่าใดเหล่าหนึ่ง

๒) กิ ศัพท์ที่มี จิ ต่อท้าย ไม่ใช่เป็นคำถาม

กิ ศัพท์ มี จิ ต่อท้าย บาง; ใครๆ, อะไรๆ; น้อย

เอก. บางคน, บางสิ่ง; ใครๆ, อะไรๆ; น้อย พหุ. บางพวก, บางเหล่า
 ปุ. โกจิ, อิต. กาจิ นปุ. กิณฺจิ

กิ ศัพท์ มีย นำหน้า มี จิ ต่อท้าย "...ใด...หนึ่ง"

เอก. คนใดคนหนึ่ง, สิ่งใดสิ่งหนึ่ง พหุ. พวกใดพวกหนึ่ง, เหล่าใดเหล่าหนึ่ง
 ปุ. โย โกจิ, อิต. ยา กาจิ นปุ. ยงฺกิณฺจิ

ศัพท์เหล่านี้ แจกอย่าง ย ศัพท์

อณฺณ อื่น	เอก * คนหนึ่ง, พวกหนึ่ง	อิตฺร นอกนี้ ทกฺขิณฺ ขวา, ได้
อณฺณตร-ตม คนใดคนหนึ่ง	เอกจจ อปฺเปกจจ บางคน, บางพวก	อุตฺตร ช้าย, เหนือ ปุพฺพ ก่อน]
ปร อื่น	อุภย ทั้งสอง	
อปฺร อื่นอีก	สพฺพ ทั้งปวง	
กตร กตม คนไหน	กิ ใคร, อะไร	*เอก ศัพท์ ๒๖ ฉนะ - เฉพาะ อิต. เอก. จ. ฉ. เป็น เอกิสฺสา ส. เป็น เอกิสฺส

การใช้ กิ ศัพท์

๑) กิ ศัพท์ที่ใช้เป็นคำถาม

กิ ศัพท์ สัพฺพนาม (ใคร, อะไร, ไหน) แปลง กิ เป็น ก แล้วแจกอย่าง ย ศัพท์ ทั้ง ๓ ลิงค์ (เว้น นปุ. ป. ทฺ. เอก. คงเป็น กิ)

- ๑) ใช้อย่างปุริสศัพท์นาม 'ใคร, อะไร' โท/กา ความ คจฺจติ? ใครไปบ้าน? กิ ปิฏฺเฏ โหติ? อะไรมีในตะกร้า?
- ๒) ใช้อย่างวิเสสนศัพท์นาม 'อะไร, ไหน, ไหน' (=กตร กตม) โท เถโร ความ คจฺจติ? พระเถระไหน ... ? กิ ผลํ ปิฏฺเฏ โหติ? ผลอะไร/ไหน ... ?

กิ ศัพท์ นิบาต (คือ, ทำไม/เพราะเหตุไร, อย่างไร)

๓) เป็นคำถามว่าใช่หรือไม่ แปลว่า 'หรือ' กิ ปน สึเห คโต? กิ สิงฺโต ไปแล้ว หรือ?

๔) เป็นคำถามถึงเหตุผล แปลว่า 'ทำไม, เพราะเหตุไร' (=กสฺมา กิการณา)

กิ ปมฺชชฺสิ? ท่านปรมาทอยู่ทำไม?

๕) เป็นคำถามถึงวิธีการ เป็นต้น แปลว่า 'อย่างไร' (=กถ)

เต อตฺตโน ปุราณจิวฺรานิ กิ กริสฺสนฺติ? พวกเขา จักทำจิรเวทของตน อย่างไร? ตํ กิ มณฺญสิ นนฺท? นันฺทะ เธอจะสำคัญข้อนั้น อย่างไร?